

AUTOREFERAT

Agnieszka Hoszowska-Jabłońska
Uniwersytet Rzeszowski

*„Muzyka zaczyna się tam, gdzie słowo jest bezsilne
– nie potrafi oddać wyrazu;
muzyka jest tworzona dla niewyraźnego”*

Claude Debussy

Od wczesnych lat dziecięcych przejawiałam duże zainteresowanie muzyką, w szczególności grą na fortepianie, która rychło stała się dla mnie życiową pasją. W wieku sześciu lat rozpoczęłam naukę w Szkole Muzycznej I stopnia. W 1983 roku pomyślnie zdałam egzaminy do Państwowego Liceum Muzycznego w Rzeszowie, gdzie przez sześć lat pracowałam nad warsztatem pianistycznym.

W tym czasie zdobyłam niemałe doświadczenie estradowe poprzez uczestnictwo w Ogólnopolskim Konkursie o Stypendia Chopinowskie w Warszawie (1987 r.) oraz w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Ettlingen w Niemczech (1988 r.). Nauczyłam się również pracować w trio fortepianowym, a także współpracować z wokalistami, co odegrało istotną rolę w moich późniejszych decyzjach artystycznych. Moje umiejętności z tego okresu docenił oceną celującą prof. Paul Badura-Skoda podczas Międzynarodowych Kursów Mistrzowskich w Wiedniu (1988 r.). Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości spełniło się moje marzenie, gdyż dołączyłam do grona studentów Akademii Muzycznej w Krakowie. Swój warsztat pianistyczny doskonaliłam w klasie fortepianu prof. Jerzego Tosika-Warszawiaka, a później pod kierunkiem prof. Ewy Bukojemskiej. Oprócz pracy nad repertuarem solowym, któremu poświęcałam większość mojego czasu i energii, nie zaniedbywałam również bardzo lubianej przeze mnie kameralistyki. W ramach zajęć z prof. Janiną Baster-Dolny studiowałam pozycje repertuarowe na dwa fortepiany, zgłębiając m.in. tajniki uzyskania jednolitości brzmienia fortepianów czy kształtowania formy muzycznej. Pod kierunkiem prof. Mieczysława Szlezera oraz prof. Teresy Głąbówny poznawałam również specyfikę współpracy ze skrzypkami. Zaowocowało to zdobyciem wyróżnienia za najlepszą partię fortepianu oraz otrzymaniem nagrody specjalnej prof. Kaji Danczowskiej w Kameralnym Konkursie W.A. Mozarta w Krakowie w 1991 r. Jednocześnie cały czas swoją miłością do utworów wokalnych zarażała mnie pani adiunkt Joanna Wittek. Jak się okazało, fakt ten miał dla mnie niebagatelne znaczenie. W 1994 roku ukończyłam studia, uzyskując tytuł magistra sztuki i rozpoczęłam pracę zawodową. Po wygranych konkursie zostałam zatrudniona na stanowisku asystenta w Katedrze Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie (obecnie Wydział Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego). Równoległe zaczęłam pracować w Zespole Szkół Muzycznych nr 1 w Rzeszowie. W tym okresie, oprócz pracy pedagogicznej, doskonaliłam także swój warsztat pianistyczny, studiując nowe pozycje repertuarowe w zakresie solistyki, jak i kameralistyki. Ukończyłam z wynikiem bardzo dobrym międzynarodowe kursy mistrzowskie: u prof. Alexandra Jennera w Wiedniu (1994 r.), u prof. Rudolfa Buchbindera w Zurychu (1996 r.) oraz u prof. Piotra Palecznego w Feldkirch (1996 r.). Ponadto występowałam jako solistka z recitalami fortepianowymi w Polsce i za granicą, dokonywałam nagrań dla radia i telewizji w Rzeszowie oraz współpracowałam z Filharmonią Rzeszowską. W 1996 roku, podczas pobytu w Ottawie, przygotowywałam się do Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w Montrealu. Miałam wówczas zaszczyt zagrać m.in. recital na fortepianie Glenna Goulda w National Library of Canada. Było to dla mnie niezapomniane przeżycie. Jednak to nie w obszarze solistyki zaczęłam odnosić większe sukcesy.

W 1996 roku, w duecie fortepianowym z Tomaszem Szczepańskim, zdobyłam II Nagrodę na Międzynarodowym Konkursie Duetów Fortepianowych w Rzymie. Był to dla mnie wielki sukces, a zarazem

 2

ogromna motywacja do dalszego rozwoju w kierunku szeroko pojętej kameralistyki. Rozpoczęłam również współpracę z koncertmistrzem Filharmonii Rzeszowskiej, Robertem Naćciszewskim. Podczas koncertu filharmonicznego wykonaliśmy dwie moje ulubione sonaty skrzypcowe: Sonatę A-dur Césara Francka oraz II Sonatę D-dur op. 94 bis Sergiusza Prokofiewa. Koncert ten zaowocował dla mnie propozycją współpracy kameralnej z orkiestrą. Z racji mojej pracy w Zespole Szkół Muzycznych wielokrotnie występowałam, jako kameralistka, podczas recitali dyplomowych, przesłuchań makroregionalnych i ogólnopolskich oraz towarzyszyłam uczniom przy fortepianie podczas nagrań telewizyjnych. Na przestrzeni lat mój repertuar kameralny wzbogacił się o wiele pozycji z literatury skrzypcowej, wiolonczelowej oraz klarnetowej. W tym obszarze działalności moja praca została doceniona Nagrodą Dyrektora ZSM nr 1 w Rzeszowie.

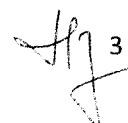
W kwietniu 2000 roku, w wyniku przeprowadzonego przewodu artystycznego w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, uzyskałam kwalifikacje I stopnia sztuki muzycznej w zakresie instrumentalistyki. Moim promotorem był prof. Tadeusz Chmielewski.

Chociaż muzyka solowa zajmowała dalej ważne miejsce w mojej działalności artystycznej, to jednak kameralistyka zaczęła wypełniać coraz większy jej obszar. Współpraca z drugim muzykiem, instrumentalistą czy wokalistą, zawsze była i jest dla mnie szczególnym doświadczeniem artystycznym i źródłem wzajemnych inspiracji. Jest także sprawdzianem wrażliwości i muzykalności każdego z wykonawców, dając jednocześnie ogromną satysfakcję z kreowania wspólnej, interaktywnej interpretacji dzieł. Dla mnie jako pianistki szczególnie znaczące i inspirujące jest wykonawstwo muzyki wokalne, a współpraca ze śpiewakami stanowi bardzo ważną płaszczyznę działalności artystycznej po uzyskaniu kwalifikacji I stopnia.

Umiejętność towarzyszenia przy fortepianie subtelnemu instrumentowi, jakim jest głos ludzki, wymaga od pianisty szczególnej wrażliwości na barwę dźwięku, doboru odpowiedniego planu brzmieniowego w fortepianie i właściwej dynamiki w zależności od rodzaju głosu śpiewaka i jego możliwości. Znajomość tekstu słownego jest podstawą do stworzenia spójnej, pod względem treści i wyrazu, interpretacji dzieł wokalnych. Przygotowując partię fortepianu w utworach wokalnych nie traktuję jej czysto instrumentalnie, lecz poddaję znaczeniu słowa, podporządkowuję oddechom i wyrazowi emocjonalnemu treści. W tej pracy z pewnością pomaga mi fakt, że interpretacje utworów opieram na naturalnych oddechach muzycznych oraz logice występowania następstw emocjonalnych w utworze. Dźwięki w fortepianie stają się dla mnie jakby „ludzką mową”, specyficznym językiem obcym, w którym muszę odnaleźć zdania, interpunkcję i barwę „słów” muzycznych, aby „mówić” zrozumiale. Sposób gry i myślenia muzycznego, którego się nauczyłam, jest niezwykle spójny z wykonawstwem wokalnym, co niezmiernie ułatwia mi współpracę i pomnaża przyjemność z wspólnego muzykowania.

Rok 2000 jest początkiem mojej długoletniej współpracy z wytrawnymi wokalistami pracującymi razem ze mną w Instytucie Muzyki UR: Olgą Popowicz, Elżbietą Drązek-Barcik, Robertem Cieślą oraz Jackiem Ściborem. Wynikiem tej współpracy były liczne koncerty w Polsce, jak również za granicą (Preszów i Bańska Bystrzyca na Słowacji, Lwów, Drohobycz i Fastów na Ukrainie). Wspólnym debiutem z Olgą Popowicz był koncert na Sali Kameralnej Filharmonii Rzeszowskiej w grudniu 2000 roku, podczas którego zaprezentowałam się w dwóch rolach: solistki i kameralistki. Impreza artystyczna została zorganizowana przez Instytut Muzyki WSP w Rzeszowie w ramach obchodów 35-lecia Uczelni. Wykonałam wówczas Nokturny op. 27 Fryderyka Chopina oraz Walc „Mefisto” Franciszka Liszta, a także 6 pieśni Borysa Latoszyńskiego. Rozpoczęta tym zdarzeniem muzycznym współpraca zaowocowała wieloma wspólnymi przedsięwzięciami artystycznymi. W duecie z Olgą Popowicz występowałam jako kameralistka m.in. w ramach Wielokulturowego Festiwalu Galicja, V Prezentacji Kultur Pogranicza (Przemyśl, Lwów), VIII Dniach Kultury Ukraińskiej w Giżycku, Spotkaniach z muzyką ukraińską w Goleniowie, XIII Ogólnopolskim Przeglądzie Dorobku Artystycznego Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Wspólnota w kulturze” w Warszawie. W 2002 roku, na Festiwalu „Przemyska Jesień”, ponownie zaprezentowałam się w roli solistki i kameralistki, po raz pierwszy w swojej działalności prezentując utwory solowe Ignacego Jana Paderewskiego, jak również, w duecie, wybrane pieśni z op. 7 i op. 18.

Pracując z Olgą Popowicz miałam również okazję poznać nieznaną w Polsce literaturę wokalną: m.in. pieśni Stanisława Ludkiewicza, Mikołaja Łysenki, Kiriły Stecenki, Denisa Siczyńskiego, Bohdana Filca, Hektora Nyżankińskiego, Jakiva Stepowego oraz Mirosława Skoryka, jak również przepiękne, nastro-

3

jowe liryki Borysa Latoszyńskiego. Pieśni tych kompozytorów zaprezentowałyśmy w ramach IX Festiwalu „Salesjańskie Lato”. W 2005 roku razem z Olgą Popowicz dokonałyśmy nagrań dla Telewizji Lwowskiej. Podczas sesji nagraniowej zarejestrowane zostały pozycje z literatury wokalne kompozytorów polskich i ukraińskich. Utwory wykorzystano w programie „Akordy. Ukraiński romans” wyemitowanym 24.09.2005 r. i 23.10.2005 r. Dzięki współpracy z Jackiem Ściborem oprócz wspólnych koncertów do mojego repertuaru dołączyłam również pieśni żydowskie.

Za osiągnięcia artystyczne w dziedzinie upowszechniania kultury muzycznej w kraju i za granicą, z uwzględnieniem Euroregionu Karpaty zostałam w 2004 roku uhonorowana przez Rektora UR nagrodą zespołową I stopnia. Pracując z Elżbietą Drażek-Barcik oraz z Robertem Cieślą, poszerzyłam swój repertuar o liczne arie operowe oraz nowe pozycje liryki wokalne. Do znaczących koncertów z wymienionymi artystami należy m.in. Koncert Uniwersytecki w Auli Instytutu Muzyki UR „W krainie opery” w 2005 roku, z przekrojowym repertuarem od arii starowłoskich do utworów współczesnych. Bardzo udany był również koncert w 2006 roku w Ratuszu Miejskim w Rzeszowie, w czasie którego towarzyszyłam przy fortepianie Robertowi Cieśli. Koncert poświęcony był pamięci Jana Pawła II z okazji rocznicy jego śmierci. Wykonaliśmy pieśni i arie operowe kompozytorów polskich: Stanisława Moniuszki, Jana Galla, Ignacego Jana Paderewskiego. Współpracując z wokalistami, zaprezentowałam się również na Uniwersytetach: w Preszowie, Bańskiej Bystrzycy i Drohobyczu. Na mój dorobek artystyczny składają się również koncerty z innymi śpiewakami: Patricią Bach (USA), Katarzyną Kuncio, a ostatnio z Anną Radziejewską. Bardzo owocnym doświadczeniem artystycznym było spotkanie z mezzosopranistką Katarzyną Kuncio, solistką Opery Niemieckiej w Düsseldorfie: w 2013 roku zagrałyśmy koncert w ramach VIII Balu Charytatywnego zorganizowanego przez Lions Club w Rzeszowie. W programie znalazły się m.in. arie z opery *Carmen* Georges’a Bizeta oraz operetki *Candide* Leonarda Bernsteina. Bardzo ważnym wydarzeniem artystycznym w moim dorobku stał się koncert, który odbył się w 2016 roku, w ramach cyklu koncertów kameralnych „FIL-KAMERALIA” w Filharmonii Podkarpackiej. Wystąpiłam wówczas razem ze śpiewaczką Anną Radziejewską, prezentując publiczności Pieśni na głos i fortepian op. 7 oraz *Dwanaście Melodii do poezji Catulle Mendèsa* op. 22 Ignacego Jana Paderewskiego, jak również wykonałam utwory solowe Chopina i Paderewskiego. Koncert ten był promocją wydanej w 2016 roku wspólnej płyty CD.

Z repertuarem kameralnym brałam również udział w koncertach, które towarzyszyły ogólnopolskim i międzynarodowym konferencjom naukowym, organizowanym przez UR, jak również w uroczystych inauguracjach roku akademickiego na UR. W 2004 roku, podczas IX Międzynarodowego Kursu Interpretacji Wokalnej w Przemyślu, organizowanego przez Stowarzyszenie Przemyskie Centrum Inicjatyw Kulturalnych, byłam akompaniatorem w klasie prof. Christiana Elsnera. Moje występy z uczestnikami kursu zaowocowały ponownym zaproszeniem do współpracy z tym Stowarzyszeniem w ramach Międzynarodowego Kursu Interpretacji Polskiej i Ukraińskiej Muzyki Wokalnej w Przemyślu w kolejnym 2005 roku. Miałam wówczas zaszczyt pracować w klasie prof. Ihora Kushplera. Towarzystwo młodym adeptom sztuki wokalne oraz słowa uznania od prowadzących kursy profesorów sprawiły mi wiele satysfakcji oraz utwierdziły mnie w przekonaniu, że obrałam dobry kierunek rozwoju artystycznego.

Do najważniejszych osiągnięć z zakresu kameralistyki należy moja działalność nagraniowa. W 2005 roku, razem z Olgą Popowicz zarejestrowałyśmy płytę CD z pieśniami kompozytorów ukraińskich pt. „*Płoną ognie*”. Nagrania zostały zrealizowane w studio koncertowym Radia Rzeszów. Płyta jest antologią ukraińskiej liryki wokalne przełomu XIX i XX wieku. Na płycie znalazły się utwory kompozytorów takich jak: Mikołaj Łysenko, Kirił Stecenko, Jakiv Stepowy, Bohdana Filc, Stanisław Ludkiewicz, Mirosław Skoryk oraz Borys Latoszyński. Płyta została wydana przez Stowarzyszenie Przemyskie Centrum Inicjatyw Kulturalnych „Mytusa” w 2005r.. W tym samym roku miałam również zaszczyt towarzyszyć przy fortepianie tenorowi Robertowi Cieśli podczas nagrań pozycji literatury wokalne. W studio Polskiego Radia Rzeszów zostały zarejestrowane arie tenorowe z oper: *Eugeniusz Oniegin* Piotra Czajkowskiego, *Bal Maskowy* oraz *Makbet* Giuseppe Verdiego, *Straszny dwór* Stanisława Moniuszki, pieśń *Dein ist mein ganzes Herz* z operetki *W krainie uśmiechu* Franza Lehára, jak również pieśń *Mattinata* Ruggiero Leoncavallo oraz „*Sześć pieśni na głos i fortepian*” op. 18 Ignacego Jana Paderewskiego. Nagrany materiał stanowił pracę habilitacyjną tego wybitnego tenora.

Osiągnięciem w dziedzinie kameralistyki, które uznaję za znaczące w moim dotychczasowym dorobku, jest płyta z kompletem wszystkich zachowanych pieśni Ignacego Jana Paderewskiego, nagrana razem z Anną Radziejewską i Karolem Kozłowskim.

Dzieło to wskazuję jako osiągnięcie wynikające z art.16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U.nr 65, poz.959 z późn. zm.).

Płyta CD o sygnaturze DUX 1246 z kompletem pieśni Ignacego Jana Paderewskiego

I.J. Paderewski Pieśni/Songs 2016 r.

Wykonawcy:

Anna Radziejewska - mezzosopran

Karol Kozłowski - tenor

Agnieszka Hoszowska-Jabłońska – fortepian

Reżyser nagrania-Małgorzata Polańska

Mastering – Marcin Guz

Nagrań dokonano w Sali Koncertowej Filharmonii Podkarpackiej im. Artura Malawskiego w Rzeszowie, 16-20.07.2015 r.

Płyta ukazała się w 2016r. nakładem firmy wydawniczej DUX Recording Producers w Warszawie.

Zawartość płyty *I.J. Paderewski Pieśni/Songs*:

Cztery pieśni na głos i fortepian op. 7 słowa Adam Asnyk

1. *Gdy ostatnia róża zwiędła*
2. *Siwy koniu.*
3. *Szumi w gaju brzezina*
4. *Chłopca mego mi zabrali*
5. *Konwalijka na głos i fortepian op. 7[a]* słowa Adam Asnyk

Sześć pieśni na głos i fortepian op. 18 słowa Adam Mickiewicz

6. *Polaty się tzy*
7. *Piosnka dudarza*
8. *Moja pieszczotka*
9. *Nad wodą wielką i czystą*

10. *Tylem wytrwał*

11. *Gdybym się zmienił*

12. *Dans la forêt*

słowa *Théophile Gautier*

Dwanaście pieśni na głos i fortepian op. 22 słowa *Catulle Mendès*

13. *Dans la forêt.*

14. *Ton coeur est d'or pur.*

15. *Le ciel est très bas.*

16. *Naguère.*

17. *Un jeune pâtre.*

18. *Elle marche d'un pas distrait.*

19. *La nonne.*

20. *Viduité.*

21. *Lune froide.*

22. *Querelleuse.*

23. *L'Amour fatal*

24. *L'Ennemie.*

Moja fascynacja twórczością Ignacego Jana Paderewskiego rozpoczęła się w 1997 roku. Wielką rolę odegrał tu recital Adama Wodnickiego w studio Polskiego Radia w Rzeszowie. Po raz pierwszy miałam wówczas okazję posłuchać wielu nieznanych mi utworów fortepianowych polskiego kompozytora. Dlaczego te piękne kompozycje były tak mało znane i tak rzadko gościły na salach koncertowych? Powodem takiego stanu rzeczy był z pewnością fakt, że po II wojnie światowej twórczość Paderewskiego została skazana na artystyczny niebyt z powodów politycznych (był politykiem i mężem stanu w II RP). Ponadto, większość jego utworów była publikowana przez wydawnictwa zagraniczne m.in. Ed. Bote & G. Bock, a to do 1989 roku bardzo utrudniało dostęp do materiału nutowego. Dopiero w 1997 roku *Musica Iagiellonica*, wskutek realizacji postępowania spadkowego po artyście, rozpoczęła publikację *Dzieł wszystkich* Ignacego Jana Paderewskiego. Obecnie twórczość kompozytora przeżywa swoisty renesans i coraz częściej pojawia się na salach koncertowych. Jego kompozycje wokalne są jednak w dalszym ciągu rzadko wykonywane, pomimo ich wysokiej wartości artystycznej. Moje zamiłowanie do kameralistyki oraz zainteresowanie twórczością Paderewskiego skłoniły mnie do opracowania kompletu jego pieśni.

Utwory wokalne nie stanowiły głównej formy ekspresji w twórczości tego kompozytora. Podstawowym środkiem komunikacji z odbiorcą był dla Paderewskiego fortepian. Liryki uznawane są jednak za ważne artystycznie pozycje w historii pieśni solowej. Można w nich prześledzić ewolucję zarówno samego warsztatu kompozytorskiego, jak i przemianę estetyki brzmienia. Pieśni Paderewskiego wypełniają przestrzeń czasową pomiędzy twórczością Stanisława Moniuszki a dziełami

Mieczysława Karłowicza i Karola Szymanowskiego, a będąc łącznikiem dwóch epok, zapowiadają też głębokie zmiany w zakresie stylistyki gatunku. Bardzo ważnym elementem wpływającym na kształt utworu wokalnego jest u Paderewskiego słowo. Tekst poetycki, którego używa kompozytor, wywołuje w twórcy wrażenia estetyczne determinujące klimat muzyczny dzieła. Treść ma też niebagatelny wpływ na dobór adekwatnych środków artystycznych. Fakt ten tłumaczy w dużej mierze ogromne różnice brzmieniowe i wyrazowe pomiędzy opusami pieśni napisanych do słów Adama Asnyka i Adama Mickiewicza a dziełami wokalnymi z dojrzałego okresu twórczości.

Wczesne pieśni, z opusu 7 i 18, należą do nurtu liryki późnoromantycznej. Nawiązują w stylistyce do tradycji moniuszkowskiej i chopinowskiej. Teksty wykorzystane w tych utworach w sposób nieskomplikowany mówią o uczuciach i przeżyciach, jakich doświadcza każdy człowiek, przez co wymagają użycia prostych środków wyrazu zarówno w partii wokalnej, jak i fortepianowej. Wspomniane liryki wyróżniają się inwencją melodyczną, pastelowym kolorytem, naturalnością przekazu. Partia fortepianu jest idealnie dopasowana do tekstu poezji. Mobilizuje przez to pianistę do oddziaływania na odbiorcę nie wirtuozerią, lecz giętkością frazy, barwą i gatunkiem dźwięku.

Skomponowane w 1903 roku pieśni do tekstów czołowego parnasyisty Catulle'a Mendèsa są całkowicie odmienne w charakterze i estetyce od wczesnej twórczości pieśniarskiej Ignacego Jana Paderewskiego. Do wybrania tekstów w języku francuskim skłoniły kompozytora z pewnością sugestywne obrazy poezji paryskiego twórcy. Wiersze Mendèsa epatują siłą i plastycznością przekazu, poruszają szeroki wachlarz emocji, tematykę złudności szczęścia, obecności bólu czy niewiary w szczęśliwą miłość. Paderewski podejmuje tę tematykę tworząc liryki nowatorskie w zakresie środków wyrazowych, a także technik kompozytorskich. Pieśni op. 22 oddają sens i głębię emocjonalną poezji poprzez swoistego rodzaju muzyczną metaforę. Głos i fortepian współdziałają ze sobą, tworząc jednocześnie odrębne plany muzyczne. Wokalista, dysponując dwoma środkami przekazu – dźwiękiem i słowem – ukazuje w sposób bardziej deklamacyjny ideę wierszy. Fortepian natomiast, pełniąc niemal pierwszoplanową rolę, tworzy własną, „czysto dźwiękową interpretację”, własny klimat oraz własną opowieść, która jednak ściśle łączy się z partią wokalną. Zadaniem pianisty nie jest więc wyłącznie ilustrowanie tekstu, lecz uzyskanie takiego brzmienia fortepianu, które najpełniej odda nastrój i sens tekstu poetyckiego. Wszystkie te cechy stawiają pieśni Paderewskiego w jednym szeregu z uznaną artystycznie literaturą wokalną Gabriela Fauré czy nawet Claude'a Debussy'ego. Powyższe liryki stanowią cenne wzbogacenie repertuaru koncertowego. Są nowatorską, ponadczasową pozycją w dziejach polskiej literatury wokalnej, nieposiadającą odpowiednika w rodzimej twórczości tego okresu.

Od strony interpretacyjnej pieśni te wymagają od wykonawców dużego doświadczenia i kunsztu artystycznego, które pozwolą należycie oddać wszelkie odcienie wyrazowe muzyki Paderewskiego. Zarówno śpiewacy, jak i instrumentalista muszą wykazać się wielką muzykalnością i wrażliwością, doskonałym warsztatem, szczególną dbałością o wysublimowanie barw i gatunku dźwięku, jak również wyczuciem różnic stylistycznych. Śpiewak powinien rozporządzać głosem o miękkiej barwie, ale wielkiej sile ekspresji. Pianista powinien mieć do dyspozycji bardzo dobry instrument, aby móc zrealizować wszelkie niuanse interpretacyjne wykonywanych utworów. Jest to szczególnie ważne, gdyż fortepian w bardzo dużej mierze wpływa na wyrazowość i dramaturgię, a tym samym na piękno owych kompozycji.

Podczas pracy nad płytą CD z pieśniami Ignacego Jana Paderewskiego zadbałam nie tylko o wykonawców posiadających wszystkie wymienione powyżej walory, ale również o salę z bardzo dobrą akustyką oraz o doskonały fortepian. Do realizacji nagrań zaprosiłam dwoje artystów dysponujących doskonałymi głosami, odpowiednimi do tego rodzaju muzyki: Annę Radziejewską (mezzosopran) oraz Karola Kozłowskiego (tenor). Anna Radziejewska jest uznaną solistką operową oraz pracownikiem (prof. UMCF dr hab.) Katedry Wokalistyki na Wydziale Wokalno-Aktorskim Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Karol Kozłowski jest absolwentem Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Gdańsku. Współpracuje, jako solista z wieloma teatrami operowymi w kraju i za granicą. Wyżej wymienieni artyści charakteryzują się nie tylko wspaniałymi głosami, ale także świetną techniką wokalną, bogatym dorobkiem i ugruntowaną pozycją na światowych scenach muzycznych.

Pieśni Paderewskiego wykonywali i utrwalali na płytach znakomici śpiewacy, były to jednak nagrania wybranych opusów lub pojedynczych utworów prezentowanych w ramach większych całości, które zawierały także pieśni innych twórców. Wśród płyt z twórczością wokalną Paderewskiego nie było dotąd także oferty całości pieśni w oryginalnych tonacjach.

Płyta CD o sygnaturze DUX 1246 jest pierwszą rejestracją, w pierwotnych tonacjach, kompletu wszystkich zachowanych pieśni Ignacego Jana Paderewskiego. Została nagrana w dniach 16-20.07.2015 roku, w sali koncertowej Filharmonii Podkarpackiej, słynącej z doskonałej akustyki oraz dysponującej wysokiej jakości fortepianem. Przeprowadzenia sesji nagraniowej podjęła się pani Małgorzata Polańska. Album wydała w lipcu 2016 roku uznana firma fonograficzna DUX Recording Producers w Warszawie. Płyta jest obecna na rynkach muzycznych w Polsce i za granicą.

Moją intencją było przedstawienie pieśni Paderewskiego w ich pierwotnym brzmieniu, tak jak mógł słyszeć je Paderewski. Z tego powodu nagrania zostały dokonane z udziałem dwojga solistów. Pozwoliło to uniknąć konieczności transponowania utworów do skali jednego głosu, co jest nieuniknione w przypadku wykonywania wszystkich cykli przez jednego śpiewaka. Dzięki realizacji partii fortepianowej przez jednego wykonawcę moim udziałem stało się również scalenie całości dzieła. Poprzez użycie oryginalnych tonacji i oryginalną obsadę głosów uzyskaliśmy pierwotną barwę i koloryt pieśni. Jest to z pewnością niezaprzeczalny walor artystyczny płyty. Oprócz trzech znanych cykli pieśni Paderewskiego płyta zawiera dodatkowo do niedawna nieznaną *Konwalijkę* op. 7a (skomponowaną razem z 4 pieśniami op. 7, lecz niewydaną za życia kompozytora) oraz niezwykle rzadko wykonywaną pieśń *Dans la forêt* do tekstu prekursora parnasizmu Théophile'a Gautiera.

Płyta ta jest pierwszą i jedyną tego typu publikacją na rynku fonograficznym. Mam cichą nadzieję, że powyższy album stanie się inspiracją dla innych muzyków, zachęci do częstszego prezentowania dzieł polskiego kompozytora na salach koncertowych oraz sprawi, że liryki Paderewskiego zajmą należne im miejsce.

Partnerowanie wokalistom jest głównym filarem mojej aktywności na niwie kameralistyki. Dużą jednak rolę w mojej działalności artystycznej pełni również współpraca z instrumentalistami oraz praca w orkiestrze. W 2000 roku wspólnie z uczniami ZSM nr 1 w Rzeszowie nagrałam dla Telewizji Rzeszów dwie pozycje kameralne: Koncert klarnetowy Es-dur Karola Marii Webera (solistą był Łukasz Wrona) oraz Introdukcję i Rondo capriccioso Camille'a Saint-Saënsa ze skrzypaczką Alicją Pacześniak. Nagrania te były wielokrotnie prezentowane podczas różnych programów telewizyjnych. Występowałam również z moimi uczniami, jako kameralistka, podczas recitali dyplomowych, przesłuchań makroregionalnych i ogólnopolskich. Po udanych recitalach solowych w Peru (Lima, Trujillo) w 2000 roku, podczas których wykonałam m.in. *Koncert włoski* Jana Sebastiana Bacha, *Andante spianato* i *Wielki Polonez Es-dur* Fryderyka Chopina oraz *Walc Mefisto* Franciszka Liszta, zostałam zaproszona na kolejne koncerty, tym razem kameralne, w następnym roku. Razem ze skrzypaczką Mają Węsierską zagrałyśmy koncerty w Limie, w Towarzystwie Kulturalnym „Entre Nous” oraz w sali Center Club-Pallasio Iturregui w Trujillo. W programie znalazły się utwory Maxa Brucha, Georga Philippa Telemanna, Fritza Kreislera, Henryka Wieniawskiego i Wolfganga Amadeusza Mozarta. Okazją do wykorzystania umiejętności kameralnych w zakresie literatury skrzypcowej były dla mnie także Międzynarodowe Kursy Muzyczne im. Zenona Brzewskiego w Łąncucie w 2000r., 2001 i w 2002 roku, w ramach których byłam akompaniatorem w klasie prof. Georga Michela. Od wielu lat współpracuję również z Filharmonią Rzeszowską (obecnie Filharmonią Podkarpacką). Jako muzyk orkiestrowy miałam możliwość poznać wiele dzieł symfonicznych, wykonując w nich partie fortepianu, celesty czy nawet organów oraz pracować pod batutą wybitnych dyrygentów, takich jak np. Tadeusz Wojciechowski czy Vladimir Kiradijev.

Wiele satysfakcji zawodowej daje mi wykonywanie recitali fortepianowych. Bardzo często prezentuję się również w podwójnej roli: solistki i kameralistki. W trakcie tego samego koncertu wykonuję wówczas program solowy od kilku utworów do półrecitali oraz towarzyszę solistom.

Przygotowując się do koncertów solowych, rozwijam swoje umiejętności pianistyczne, utrzymuję formę estradową oraz polepszam koncentrację, co w efekcie przekłada się na poziom moich prezentacji kameralnych. W swoim repertuarze posiadam utwory od baroku do początku XX wieku, jednak najchętniej wykonuję dzieła z epoki romantyzmu.

Pracując nad repertuarem solowym, staram się uchwycić sens i logikę konstrukcji utworu, zwracam także szczególną uwagę na barwę dźwięku, oddechy muzyczne i frazowanie. W materiale nutowym i określeniach wykonawczych szukam przesłanek do właściwego zrozumienia myśli muzycznej kompozytora. Muzyka Chopina zajmuje szczególne miejsce w moich prezentacjach solowych. Zawsze porusza słuchacza, przemawiając pięknem frazy, bogactwem harmonii i całą paletą zróżnicowanych nastrojów. Jego utwory zachowują moim zdaniem idealną harmonię pomiędzy stroną czysto wykonawczą a ekspresją, stwarzając możliwość wszechstronnej prezentacji artystycznej, dlatego też zawsze staram się je ujmować w programach moich koncertów. Z najważniejszych osiągnięć w tym zakresie chciałabym wymienić recitale chopinowskie w Roku Chopinowskim 2010, w których programie znalazły się m.in. Scherzo h-moll op. 20, Ballada F-dur op. 38, Fantazja f-moll op. 49 czy Andante spianato i Wielki Polonez Es-dur op. 22. Wspomniany program zaprezentowałam m.in. w ramach cyklu Koncertów Uniwersyteckich organizowanych przez Uniwersytet Rzeszowski, a także w Centrum Kultury i Promocji w Jarosławiu oraz w Centrum Promocji Kultury Praga Południe w Warszawie. Zostałam również zaproszona do wykonania recitalu inauguracyjnego Rok Chopinowski w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie. Znaczącym wydarzeniem artystycznym była dla mnie także prezentacja utworów Fryderyka Chopina podczas uroczystej inauguracji obchodów setnych urodzin poety węgierskiego Attili Józsefa. Koncert w ramach projektu "VIRRASZTAS A NEMZET ÁRVÁJÁÉRT" odbył się na Uniwersytecie Szent István w Gödöllő w 2005 roku. Impreza była transmitowana na żywo przez Węgierskie Radio oraz Internet. Z recitalem chopinowskim wystąpiłam również w ramach VIII Forum Kultury Słowa w 2011 roku. Koncert odbył się w Sali Balowej Zamku-Muzeum w Łańcucie.

Kompozytorem, którego muzyka jest mi szczególnie bliska, jest Ignacy Jan Paderewski. Jego dzieła fortepianowe wymagają od pianisty ogromnej muzykalności, świetnej techniki i dbałości o gatunek dźwięku. Utwory solowe Paderewskiego zaprezentowałam m.in. podczas Festiwalu „Przemyska Jesień” (koncert ten zarejestrowało Radio Rzeszów), jak również w ramach cyklu Koncertów Uniwersyteckich w Instytucie Muzyki UR.

Ponadto zagrałam recitale fortepianowe w Towarzystwie Kulturalnym „Entre Nous” w Limie, w sali Center Club-Pallasio Iturregui w Trujillo (Peru) oraz w Fastowie (Ukraina). Wystąpiłam również z repertuarem solowym w ramach XIII Ogólnopolskiego Przeglądu Dorobku Artystycznego Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Wspólnota w kulturze” w Warszawie. Jako solistka występowałam także podczas wielu uroczystości, sympozjów i innych imprez organizowanych przez Uniwersytet Rzeszowski. Radio Rzeszów dokonało rejestracji wielu moich koncertów, podczas których wykonywałam utwory Bacha, Chopina, Liszta i Paderewskiego.

Oprócz działalności artystycznej uczestniczyłam ponadto w Forum Metodyczno-Naukowym w Krasicy, zorganizowanym w ramach VIII Międzynarodowego Konkursu Interpretacji Muzycznej (2014 r.), a także w konferencji „Standardy nauczania na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej w świetle nowych tendencji kształcenia nauczycieli” organizowanej przez Uniwersytet Rzeszowski (2004r.). Byłam uczestnikiem Kursu mistrzowskiego z prof. Michele Francesco Battisty (Włochy) w 2015 roku. Uczestniczyłam również w wielu seminariach i warsztatach pianistycznych o różnorodnej tematyce, (m.in. „Środki wyrazowe w muzyce barokowej w porównaniu z emocją wyrazową romantyzmu”, „Partnerstwo w duecie”; „Podstawy kształcenia gry a'vista w szkole muzycznej I i II st.” i in.). Wygłosiłam także następujące referaty: *Główne zagadnienia dotyczące wykonawstwa utworów W. A. Mozarta; Wybrane zagadnienia interpretacji utworów I.J. Paderewskiego, zawartych w programie nauczania szkoły muzycznej II stopnia; Muzyka ukraińska – przegląd kompozytorów i ich twórczości; Trema - sposoby pokonywania tremy przed występem.* Jestem współautorką programu nauczania dla przedmiotu „Fortepian gł. II stopień edukacyjny” dla ZSM nr 1 w Rzeszowie.

Brałam udział w pracach jury VI Ogólnopolskiego Konkursu Interpretacji Muzycznej w Krasicy (2012 r.), VIII Międzynarodowego Konkursu Interpretacji Muzycznej (2014 r.), jak również dwukrotnie byłam jurorem konkursu pianistycznego „Wiosenne spotkania pianistyczne” w Kolbuszowej. Wielokrotnie zasiadałam także w jury konkursów szkolnych organizowanych przez ZSM nr 1 w Rzeszowie.

Od 2001 roku jestem ekspertem Ministerstwa Edukacji Narodowej. Z racji pełnionej funkcji wielokrotnie uczestniczyłam w pracach komisji egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół artystycznych ubiegających się o awans zawodowy na nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. Od wielu lat włączam

się także we współpracy z różnymi instytucjami, wykonując koncerty solowe i kameralne organizowane przez: Filharmonię Podkarpacką, Rzeszowskie Towarzystwo Naukowe, Lions Club Rzeszów, Stowarzyszenie Przemyskie Centrum Inicjatyw Kulturalnych „Mytusa”, Rzeszowskie Towarzystwo Muzyczne, Strzyżowskie Towarzystwo Muzyczne. Od lat współpracuję również z Państwową Szkołą Muzyczną im. Z. Mycielskiego w Strzyżowie, wielokrotnie występując m.in. w cyklicznych audycjach muzycznych o różnorodnej tematyce. Powyższa działalność koncertowa, zarówno kameralna, jak i solowa, stanowi równocześnie działalność popularyzującą sztukę muzyczną.

Dodatkowym obszarem mojej działalności zawodowej jest pedagogika. Na Wydziale Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzę przedmiot Fortepian oraz Instrument główny dla studentów kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Od 2015 roku realizuję również zajęcia fortepianu na kierunkach Instrumentalistyka oraz Jazz i muzyka rozrywkowa. Jestem także opiekunem praktyk zawodowych. Pracuję również w Zespole Szkół Muzycznych Nr 1 w Rzeszowie. Prowadzę przedmiot Fortepian główny zarówno w szkole muzycznej I, jak i II stopnia. Posiadam doświadczenie w nauczaniu gry na fortepianie na każdym etapie kształcenia artystycznego.

Agnieszka Hoszowska-Jabłońska